

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΚΥΒΕΛΗ - ΑΛΙΚΗ

Γνώρισα τη μητέρα στα χρόνια πάνω κάτω τα σημερινά της κόρης. Ένα κοριτσάκι λεπτό, χαριτωμένο, τετραπέρατο. Την πρωτόειδα ένα δειλινό σε μια καλλιτεχνική έκθεση, θαρρώ, που εΐτανε μέσα σε κάποια σάλα κυκλωτερή σαν άλωνι, στην οδό Έδουάρδου Λύ, όπου σήμερα το θέατρο «Απόλλων». Την άκουσα να λέει ξευπνάδες, σωρό ξευπνάδες και ρώτησα κάποια γνωστή μου δεσποινίδα ποιά είναι.

— 'Η Κυβελίτσα! Δέν την ξαίρεις;

Δέν την ήξαιρα Δέν άργησα όμως νάν τη μάθω. Την πρωτογεροκόρησα στην «Αγριόπατσια» τού Ίφεν και ύστερα σε άλλα έργα. σε τόσα έργα της «Νέας Σκηνης». 'Η Κυβελίτσα δέν άργησε να γίνει Κυβέλη, να επιβληθει, να κατακτήσει τη σκηνη, τόσο να την κατακτήσει και τόσο να επιβληθει, ώστε την προπερασμένη βδομάδα, μια απογευματινή που πρωτόειδα την κόρη της, την Άλικη, στα «Διονύσια» ως 'Αδέλα στο «Κοριτσάκι» δε δίστασα καθόλου να πώ:

— 'Ιδια ή Κυβέλη μικρή!....

Γιατί ακριβώς έτσι πρωτόειδα και την Κυβέλη ως Έδβίλη. Ένα κοριτσάκι. Όπως και την Άλικη ως 'Αδέλα. Άλλο, φυσικά, τó Ίφενικό κοριτσάκι κι άλλο τó κοριτσάκι που μās δώσανε οι Γάλλο, κωμωδιογράφοι. Μά δε σημαίνει. Έγώ τó πρώτο παρουσίασιμά τους στη σκηνη σύγκρινα, τó θάρρος τους, τη φωνή τους, την ύποκρισή τους. Κι όσο με βοηθούσε ή μνήμη, σύγκρινα κείνο τó δειλινό και από τη σύγκριση αυτή τούτο τó συμπέρασμα βγήκε: Μητέρα και κόρη ίδιες κι απαράλλαχτες.

Όχι μίμηση ή Άλικη της Κυβέλης, όχι αντίγραφο της, όχι μικρογραφία της, όπως εΐπανε μερικοί που βλέπουν την επιφάνεια, που κρίνουν εξοφρεσα. Έπηρεασμένη ίσως κάπως τώρα, στα πρώτα βήματά της, από τη μητέρα της — κι αυτό τó βρισκω φυσικώτατο — μά με ψυχή δικιά της, με προσωπικό παίξιμο.

Μια μέρα, και γλήγορα, θα φύγει δλωσδιόλου ή επιδραση και θάρχησει και ή Άλικη να δημιουργεί. Δε θα θυμίζει πια, δε θα γεννάει σύγκρισης. Θα τραβήξει δικό της δρόμο. Θα γίνει Άλικη. Και θάν τó δητε. Έχει τόσα και τόσα χαρίσματα. Έχει κ' ένα δάσκαλο κι όδηγητή, ασύγκριτο από καλλιτεχνική άποψη κι από θεατρική μόρφωση, τόν πατέρα της, τόν Κώστα Θεοδωρίδη. Έχει δηλαδή παραπάνω κι από ό,τι χρειάζεται για να γίνει Άλικη — όπως ή μητέρα της έγινε Κυβέλη.

Α. Π. Τ.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΧΟ

— 'Η «Παρθενιά» και άλλα έργα του Πόντεν
(Κοίταξε προπερασμένο φύλλο, σελ. 47)

— 'Η «Παρθενιά» («Jungfräulichkeit»), ένα άλλο έργο του Πόντεν, έχει για λίτμοσιβ τó πρόβλημα των σχέσεων των δύο φύλων άνομεταξύ τους. Στα περισσότερα φιλολογικά έργα όλων των λαών, παίζει τó πρόβλημα αυτό ένα περισσότερο ή λιγώτερο σπουδαίο ρόλο, μά πολλές φορές νοσταλγεί κανείς και κανένα βιβλίο, που να είναι άπαλλαγμένο από έρωτικά μοτίβα, γιατί πολλοί μεταχειρίζονται τó ιερό αυτό πρόβλημα με έναν τρόπο, που δέν τού ταιριάζει καθόλου. Ο κύριος σκοπός τέτοιων κλαμαράδων, άμα καταγίνονται με έρωτικά προβλήματα, είναι μονάχα μια όσο τó δυνατό πιο μεγάλη κυκλοφορία των βιβλίων τους, και όχι ή έρευνα της αλήθειας. Ξαίρουμε πια όλοι καλά, πώς κατάντησαν μερικοί τó θέατρο, ώστε να βρίσκεται αυτό τόσο μακριά από τó ιδανικό των αρχαίων Έλλήνων και τού Σχίλλερ. Μά ό Πόντεν μās παρασταίνει στο βιβλίο αυτό τόν έρωτα για τέτιον που είναι και όχι για τέτιον που θέλουνε μερικοί να είναι. Ο Ρόχους ζει μαζί με τη Γενοβέφα, την παιδική εκείνη ζωή, όπου άγώρια και κορίτσια νομίζουν άκμα πώς ή μόνη τους διαφορά είναι τά φορέματά τους, τη ζωή εκείνη, όπου είναι άκόμα κούδέτερα. Άκμα παιδί, αναγκάζεται ο Ρόχους, από τη ματαιοδοξία των γονιών του, να γίνει πατσάς. Τονε στέλνουν στην πόλη — και τά δυό είναι χωριζτόπαιδα — για να μάθει λατινικά και ό,τι άλλο χρειάζεται ένας φραγκόπαπας. Μά ύστερα από μερικά χρόνια γυρίζει πίσω στο χωριό, γεμάτος άπογοήτευση για την άφύσικη ζωή που πέρασε μέσα στο ιεροδιδασκαλείο, πιάνει πάλι τó τσαπλι και ξαναβρίσκει την παιδική του φίλη Γενοβέφα. Τώρα αρχίζει ανάμεσα στους δυό νέους ή έποχη ενός άθώου και άγνωστ έρωτα, μια επανάληψη εκείνων των άμορφων χρόνων, όπου εΐτανε άκόμα παιδάκια, ο Ρόχους με κοντά πανταλόνια και ή Γενοβέφα με πλεξίδες. Ο έρωτας αυτός ό άγνός εμπνέει στο συγγραφέα λόγια της πιο ποιητικής άμορφιάς. Με τόν καιρό ό έρωτας των δυό νέων γίνεται περισσότερο όρητικός. 'Η φύση ζητάει τά δικαιώματά της. Μόνο με φοβερές ψυχικές άγωνίες κατορθώνουν οι δυό άγαπημένοι να νικήσουν τη φύση. Μά στο τέλος δε υπορεί πια ό μεγάλος πόθος τού Ρόχου και της Γενοβέφας να υποχωρήσει. Ο άγώνας της παρθενιάς των δυό νέων κατά τού παντοδύναμου έρωτα, τελιώνει εκεί όπου συνήθως τελιώνει κάθε τέτιος άγώνας, στην ένωση των δυό άγαπημένων. Ότι τó τέλος αυτό είναι ό γάμος, δε βιάφτει την άμορφία τού έργου, γιατί τέτιοι γάμοι στηρίζονται άπάνω σε πολλή ήβική βάση, και δέν υπάρχει φόβος να χαλάσουν, σαν τόσοι γάμοι της σημερινής άστυκής κοινωνίας.

Τό πιο χαρακτηριστικό τού έργου αυτού είναι ό